

ΤΑ ΑΘΑΝΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΚΟΠΕΡΦΙΛΝΤ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

— Ναι, πηγαίνω να δω τη μητέρα μου που μένει στα περιχωρά του Λονδίνου. Έπειδή όμως οι δρόμοι είναι φριχτοί μ' αυτό τον καιρό, αποφάσισα να μείνω απόψε εδώ, αντί να ξεακολουθήσω το ταξίδι μου. Πέρασα τη βραδυά μου παίρνοντας ύπνους στο θέατρο.

— Κι' εγώ πήγα απόψε στο θέατρο, στο «Κόβεν Γκάρντεν», του είπα. Τί γοητευτικά, τί υπέροχα που ήταν, Στήρφορθ!

Ο Στήρφορθ γέλασε με όλη του την καρδιά.

— Άγαπητέ μου μικρέ. Ντάβυ, μου είπε χτυπώντας με πάλι στον ώμο, είσαι πολύ άθως ακόμα! Πήγα κι' εγώ στο «Κόβεν Γκάρντεν» και σε βεβαιώνω πως δεν είδα ποτέ μου πιό άσχημη παράσταση. "Εί γκαρσόν!

Τό γκαρσόνι, που μ'α παρακολουθούσε μ' ενδιαφέρον από μακριά, πλησίασε με σεβασμό.

— Πού στρίμωξες το φίλο μου, κ. Κόπερφιλντ; ρώτησε ο Στήρφορθ.

— Τί είπατε, κύριε;

— Ποιά κάμαρη του έδωσες; Ποιό νούμερο; Ξέρεις τί θέλω να πώ, είπεν ο Στήρφορθ.

— Θεέ μου! κύριε, απάντησε το γκαρσόνι με ύφος ανθρώπου που θέλει να δικαιολογηθεί, ο κ. Κόπερφιλντ μένει για την ώρα στο «44».

— Τί διάβολο σου ήρθε, φώναξε ο Στήρφορθ, να βάλεις τον κ. Κόπερφιλντ σ' αυτή τη σοφίτα πάνω από τους σταύλους;

— Δεν ξέραμε, κύριε, ότι... τραύλισε το γκαρσόνι με το ίδιο ύφος. Έξ' άλλου, ο κ. Κόπερφιλντ δεν φαινόταν να δίνει καμιά σημασία... Μπορώ να δώσω στον κ. Κόπερφιλντ το «72», αν το προτιμάει, το δωμάτιο που είναι δίπλα στο δικό μου.

— Και βέβαια το προτιμάει! είπεν ο Στήρφορθ. Πήγαινε γρήγορα να το έτοιμάσης.

Τό γκαρσόνι εξαφανίστηκε βιαστικά για να έτοιμάσει το καινού γιο μου δωμάτιο. Ο Στήρφορθ, που είχε κάνει κέφι με την δέα ότι μου είχαν δώσει ένα παληοδωμάτιο, με χτύπησε πάλι στον ώμο και με προσκάλεσε να γευματίσω μαζί του την άλλη μέρα το πρωί στις 10. Έγώ δέχτηκα την πρόσκλησή του με χαρά και περηφάνεια.

Έπειδή ή ώρα είχε περάσει, πήραμε τ'α κεριά μας και χωριστήκαμε μπροστά στην πόρτα του δωματίου του Στήρφορθ.

Βρήκα το καινούργιο μου δωμάτιο απείρως ανώτερο απ' το πρώτο, γιατί ούτε μουχλα μύριζε κ' είχε ένα μεγαλοπρεπές κρεβάτι με κολόνες. Σ' αυτό το κρεβάτι, ανάμεσα σ' ένα σωρό μαξιλάρια, που θάφταναν για ξξη ανθρώπους, αποκοιμήθηκα σε λίγο γλυκά και άρχισα ν' όνειρεύωμαι την άρχαία Ρώμη και το Στήρφορθ.

X X

Όταν στις όχτώ το πρωί ή καμαριέρα μου χτύπησε την πόρτα και μου φώναξε ότι μου άφηνε στο κατώφλι ζεστό νερό για να ξυριστώ, ένοιωσα τον έαυτό μου τόσο έξευτελισμένο, γιατί δεν είχα γένεια, ώστε κοκκίνισα μέσα στο κρεβάτι μου... Η ιδέα ότι ή καμαριέρα θα γελοούσε μαζί μου καθώς μου έλεγε τ'α λόγια αυτά, με θασάνιζε όλη την ώρα που χρειάστηκα για να ντυθώ και μ' έκανε να μην αποφασίζω να βγώ έξω ως την ώρα που ήρθε το γκαρσόνι και μου άνήγγειλε ότι ο φίλος μου με περίμενε κάτω.

Βρήκα τον Στήρφορθ, όχι στη σάλα του ρεστωράν, μ'α σ' ένα άνετο ιδιαίτερο σαλονάκι, με κουρτίνες κόκκινες, με τουρκικό τάπητα, με δυνατή φωτιά στο τζάκι και μ' ένα υπέροχο πρόγευμα ζεστό, σεβιρισμένο σ' ένα τραπέζι σκεπασμένο με άσπρο τραπεζομάντηλο. Και όλ' αυτά: το σαλόνι, ή φωτιά, το πρόγευμα, ο Στήρφορθ, καθρεφτίζόντου-

σαν πρόσχαρα σ' ένα μικρό στρογγυλό καθρέφτη πάνω απ' το μπουφέ.

Στην άργη αισθανόμουν τον έαυτό μου πολύ στενοχωρημένο: Ο Στήρφορθ με τους κομψούς και άνετους τρόπους του ήταν τόσο ανώτερος από μένα, από πάσης απόψεως! Μ'α ή χαριτωμένη του διαχυτικότης διάλυσε σε λίγο όλη μου τη στενοχώρια.

— Τώρα, Κόπερφιλντ, μου είπεν ο Στήρφορθ όταν μείναμε μόνοι, θ'α ήθελα να μάθω τί κάνεις, που πηγαίνεις, κάθε τί του σε άφορ'α, λεπτομερώς.

Κοκκινίζοντας από χαρά με την ιδέα ότι έδειχνε πάντοτε το ίδιο ένδιαφέρον για μένα, του έξηγησα πώς ή θεία μου μου είχε προτείνει αυτό το μικρό ταξίδι και ποιός ήταν ο σκοπός του.

— Έ λοιπόν, άφου τίποτε δεν σε θιάζει, είπεν ο Στήρφορθ, έλα να περάσης μ'α-δυό μέρες στο σπίτι μου. Η μητέρα μου θ'α σου άρέση. Είναι περήφανη για μένα μέχρι του σημείου να καταντάη κουραστική. Μ'α θ'α της συγχωρήσης αυτή την άδυναμία... Λοιπόν, σύμφωνοι; Θαρθής... Και τώρα, π'αμε να θυσιάσουμε μ'α-δυό ώρες στ' αξιοπερίεργα του Λονδίνου... Θ'α χαρώ πολύ να σου χρησιμεύσω ως οδηγός. Έπειτα θ'α πάρουμε το λεωφορείο και θ'α π'αμε στο σπίτι μου.

Νόμιζα πως όνειρευόμουν, τόσο εύτυχισμένος ήμουν. Άφου έγραψα στη θεία μου για να της διηγηθώ τη συνάντησή μου με τον παλιό μου φίλο που τόσο θαυμασμό μου ένέπνεε και να της άνακοινώσω ότι είχα δεχτή την πρότασή του, πήραμε ένα άμάξι για να π'αμε να δούμε κάποιο Πανόραμα και μερικά άλλα αξιοπερίεργα. Πήγαμε κατόπιν στο Βρετανικό Μουσείο κι' εκεί θαύμασα τίς μεγάλες γνώσεις του Στήρφορθ, που ήξερε σχεδόν τ'α πάντα.

— Θ'α γίνης μ'α από τίς δόξες του Πανεπιστημίου της Όξφόρδης! του είπα με θαυμασμό.

— Τί λ'ες εκεί; έκανε εκείνος γελώντας. Έμένα μου φτάνει να ξεκολλήσω ένα δίπλωμα. Δεν έχω την παραμικρή έπιθυμία ν' άναδειχθώ μ' αυτό τον τρόπο...

Ξαναγυρίσαμε στο ξενοδοχείο για το γεύμα και ή μικρή χειμωνιάτικη μέρα κύλησε τόσο γρήγορα, ώστε το δειλινό έπεφτε κιόλας, όταν το λεωφορείο μ'ας έβγαλε μπρός σ' ένα παλιό σπίτι πλινθόχτιστο, το σπίτι του Στήρφορθ. Μ'α κυρία, λίγο περασμένη στα χρόνια, με ώραίο πρόσωπο και περήφανο παρουσιαστικό, μ'ας υποδέχτηκε στην είσοδο. Έσφιξε τον Στήρφορθ στην άγκαλιά της, άποκαλώντας τον: «Άγαπημένε μου Τζέιμς» και όταν εκείνος με σύστησε, λέγοντας πως ήταν ή μητέρα του, μου ευχήθηκε το «καλώς ώρισε» με μ'α άρχοντική έγκαρδιότητα.

Ήταν ένα άρχαίο άριστοκρατικό σπίτι, γαλήνιο και καλά διατηρημένο. Από τ'α παραθυρα της κάμαρης που μου έδωσαν έβλεπα το Λονδίνο ν' άπλώνεται μακριά σαν ένα μεγάλο σύννεφο, τρυπημένο εδώ κι' εκεί από φώτα που σπιθίζαν. Μόλις πρόφτασα ν' αλλάξω κοστούμι, όταν με κάλεσαν για το δείπνο.

Στην τραπεζαρία βρήκα και μ'α άλλη κυρία, λεπτή, άδύνατη, μελαχροινή και μ'αλλον άντιπαθητική, αν και είχε ώραία χαρακτηριστικά. Είχε μαύρα μαλλιά, μαύρα μάτια που έλαμπαν και μ'α ούλη στο χείλος. Μου τή σύστησαν με το όνομα δεσποινίς Ντήρτλ, αν και ο Στήρφορθ κ' ή μητέρα του τή άποκαλούσαν άπλως Ρόζα. Έμαθα ότι ζούσε από καιρό στο σπίτι της κ. Στήρφορθ, κοντά στην όποια έκτελούσε καθήκοντα άναγνωστριάς. Σχημάτισα άμέσως τή έντύπωσι πως δεν έλεγε ποτέ ελικρινώς ότι ήθελε να π'η, πως μιλούσε πάντα με ύπαινιγμούς και πως μ' αήη τή μέθοδο έφτανε καλύτερα στο σκοπό της, ακόμα κι' όταν μιλούσε με τον έξυπνότατο Στήρφορθ.

Στο τέλος του γεύματος, καθώς ή κ. Στήρφορθ έκανε λόγο για το ταξίδι μου, είπα ότι θ'αμουν εύτυχισμένος αν ο Στήρφορθ ήθελε να με συνοδεύση στο Γιάρμουθ, όπου θ'α π'αγαινα να δω τήν καλή μου Πέγκοτ και τήν οικογένειά της. Του θυμήσα μ'αλιστα το γέρο ψαρ'α Πέγκοτ, τον όποιο

είχε γνωρίσει όταν ήρθε να μ' επισκεφθῆ στο λύκειο Σάλεμ.

— "Ω! τὸν θυμάμαι τὸν ἀγαθὸ αὐτὸ θαλασσινό! εἶπεν ὁ Στήρφορθ. Δὲν εἶχε φέρει καὶ τὸ γυιό του μαζύ του;

— "Ὁχι, ἦταν ὁ ἀνεπιός του ὁ Χάμ, πού τὸν ἔχει υἱοθετήσῃ... "Ἐχει ἐπίσης στὸ σπίτι του μιὰ χαριτωμένη μικρούλα ἀνεψιά, υἱοθετημένη κι' αὐτή... Μὲ δυὸ λόγια τὸ σπίτι του ἦ μᾶλλον τὸ καράβι του, γιατί κατοικεῖ σ' ἕνα παλιὸ καράβι τραβηγμένο στὴ στεριά, εἶνε γεμάτο ἀπὸ ἀνθρώπους πού τοὺς εὐεργέτησε καὶ τοὺς εὐεργετῆ. Θὰ γοητευθοῦν ἀν τοὺς ἔθλεπες.

— Λές; εἶπεν ὁ Στήρφορθ. Μὰ τὴν πίστι μου! Πιθανόν... Χωρὶς νὰ μιλήσω γιὰ τὴν εὐχαρίστησι πού θὰ νοιώσω ταξιδεύοντας μαζύ σου, Ντάβυ, θάξιζε τὸν κόπο νὰ μετακινηθῶ γιὰ νὰ δῶ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους μέσα στὸ περιβάλλον τους καὶ γιὰ ν' ἀναμιχθῶ στὴ ζωὴ τους.

Ἡ καρδιά μου χτύπησε ἀπὸ χαρὰ, γιατί ὁ Στήρφορθ εἶχε δεχτῆ τὴν πρότασί μου. Γὴν ἴδια στιγμή ὅμως ἡ μὴς Ντήρτλ, ἡ ὁποία εἶχε παρακολουθήσει τὴ συζήτησί μας, ἔπενέθη καὶ ρώτησε:

— "Ὁ! πέστε μου, εἶν' ἀλήθεια πὼς οἱ ἀνθρώποι αὐτῆς τῆς τάξεως διαφέρουν πολὺ ἀπὸ μᾶς καὶ μοιάζουν περισσότερο μὲ ζῶα; Θὰ ἤθελα πολὺ νὰ τὸ μάθω...

— Θεέ μου! Ὑπάρχει πράγματι μιὰ πολὺ μεγάλη διαφορὰ μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἡμῶν, ἀπάντησε ὁ Στήρφορθ μὲ ὕφος ἀφηρημένο. Δὲν μπορεῖ νὰ βρῆ κανεὶς σ' αὐτοὺς μιὰ εὐαισθησία σὰν τὴ δική μας... Εἶνε σχεδὸν πάντοτε εὐτυχεῖς... Τὰ αἰσθήματά τους εἶνε χοντρά σὰν τὸ πετσί τους.

— Ἀλήθεια; εἶπε ἡ μὴς Ντήρτλ. Τί ἱκανοποιήσις γιὰ μένα πού σὲ ἀκούω νὰ μιλάς ἔτσι! Αὐτὸ πού λές εἶνε παρηγορητικό! Εἶνε τόσο εὐχάριστο νὰ ξέρω πὼς αὐτοὶ οἱ ἀνθρώποι δὲν νοιώθουν σχεδὸν τίποτε, ὅταν ὑποφέρουν! Κι' ἐγὼ πού τοὺς λυπόμουνά τόσο! Τώρα, δὲν θὰ θασανίζωμαι πειὰ ἐξ αἰτίας τους!... Μαθαίνει πάντα κανεὶς κάτι κάθε μέρα...

Ὑπέθετα πὼς ὁ Στήρφορθ μιλῶντας ἔτσι γιὰ τοὺς φτωχοὺς καὶ τίμιους ἀνθρώπους, εἶχε θελήσει ν' ἀστευθῆ καὶ νὰ ἐρεθίσῃ τὴν μὴς Ντήρτλ, καὶ περίμενα νὰ μοὺ τὸ πῆ ὁ ἴδιος ὅταν βρεθῆκαμε μόνοι μπροστὰ στὴ φωτιά. Μὰ ἐκείνος μὲ ρώτησε ἀπλῶς τί σκεφτόμουν γιὰ τὴ μὴς Ντήρτλ.

— Εἶνε πολὺ ἔξυπνη, ἔ;... τοῦ εἶπα.

— Παμπόνηρη, θέλεις νὰ πῆς; μοὺ ἀπάντησε.

— Ἴσως... Μὰ τί εἶνε αὐτὸ τὸ σημάδι πού ἔχει στὰ χεῖλη της.

Ἡ φυσιογνωμία τοῦ Στήρφορθ σκοτείνιασε καὶ γιὰ μιὰ στιγμή ἔμεινε σιωπηλός.

— Αὐτὴ ἡ πληγὴ εἶνε ἔργο μου, ἀπάντησε τέλος.

— Δυστύχημα;

— Καθόλου. Ἦμουν παιδάκι ἀκόμα, ὅταν, μιὰ μέρα πού μ' ἐρέθισε πολὺ, τῆς πέταξα ἕνα σφυρὶ στὸ πρόσωπο. Βλέπεις, τί ἄγγελος, γεμάτος ὑποσχέσεις ἦμουν τότε!... Τὸ σημάδι τῆς ἔμεινε καὶ θὰ τὸ διατηρήσῃ μέχρι τάφου, ἀν ἀναπαυθῆ ποτὲ σὲ τάφο, γιατί τὴν θεωρῶ ἀνίκανη νὰ βρῆ πουθενὰ ἡσυχία. Ἦταν κόρη ἑνὸς μακρυνοῦ ἐξαδέλφου τοῦ πα-

τέρα μου καὶ εἶχε χάσει ἀπὸ μικρὴ τὴ μητέρα της. Ὅταν πέθανε κι' ὁ πατέρας της, ἡ μητέρα μου, πού εἶχε χηρέψει τότε, τὴν πῆρε ἐδῶ γιὰ νὰ τῆς κρατᾶ συντροφιά. Ἐχει δυὸ χιλιάδες λίρες, ἀπ' τὶς ὁποῖες οἰκονομᾷ κάθε χρόνο τοὺς τόκους καὶ τοὺς προσθέτει στὸ κεφάλαιο. Ἐμαθες τώρα τὴν ἱστορία τῆς Ρόζας Ντήρτλ.

— Κ' εἶμαι βέβαιος πὼς σὲ ἀγαπᾷ σὰν ἀδελφὸ της; ρώτησα.

— Χμ! ἀπάντησε ὁ Στήρφορθ κυττάζοντας τὴ φωτιά. Ὑπάρχουν ἀδέλφια πού δὲν ἀγαπιούνται καθόλου καὶ ἄλλα

Ἐναλυθῆκαμε σὲ δάκρυα πέφτοντας ὁ ἕνας στὴν ἀγκαλιά τοῦ ἄλλου.

πού... Μά ἄς πιούμε, Κόπερφιλντ... Ἄς πιούμε στὴν υἱεία σου...

Τὸ σκεπτικὸ χαμόγελο πού πρὸ μιᾶς στιγμῆς ἀπλωνόταν στὸ πρόσωπό του ἐξαφανίστηκε καθὼς πρόφερε τὰ λόγια αὐτά καὶ ξανάγινε ὁ ἀνοιχτόκαρδος καὶ γοητευτικὸς Στήρφορθ πού ἤξερα.

Ὅταν τὴν ὥρα τοῦ τσαγιοῦ συγκεντρωθήκαμε πάλι ὅλοι, τὰ μάτια μου δὲν ξεκολλοῦσαν ἀπὸ τὴν οὐλὴ τοῦ χεῖλους τῆς μίς Ντήρτλ. Ἦταν τὸ πιὸ ἐκφραστικὸ μέρος τοῦ προσώπου της. Σὲ λίγο μάλιστα, καθὼς ἡ μίς Ντήρτλ ἔπαιζε τάβλι μὲ τὸν Στήρφορθ, σὲ μιὰ μικροδιαφορὰ τους πού τὴν ἔκανε ἔξω φρενῶν, εἶδα τὴν οὐλὴ της νὰ γίνεται κόκκινη, ὅπως θὰ κοκκίνιζαν σὲ παρομοία περίστασι τὰ μάγουλα ἑνὸς ἄλλου ἀνθρώπου.

Ἡ λατρεία πού ἡ κ. Στήρφορθ ἔνοιωθε γιὰ τὸ γυιό της, δὲν μὲ ξάφνιαζε καθόλου. Τίποτε ἄλλο, ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸν, δὲν τὴν ἐνδιέφερε. Μοῦ ἔδειξε ἕνα μενταγιὸν μὲ τὴ μινιατούρα του καὶ μιὰ μπουκλα ἀπὸ τὰ μαλλιά του, ὅταν ἦταν μικρός. Ἐπειτα τὸ πορτραῖτο του στὴν ἡλικία πού τὸν εἶχα δῆ γιὰ πρώτη φορά. Τέλος μιὰ πρόσφατη προσωπογραφία του. Φύλαγε σ' ἕνα μικρὸ ἐπιπλο πλάϊ στὴν πολυθρόνα της ὅλες τὶς ἐπιστολές πού τῆς εἶχε γράψει καὶ θὰ μοῦ διάβαζε ἀσφαλῶς μερικὲς (πρᾶγμα πού θὰ μ' εὐχαριστοῦσε πολὺ), ἂν ὁ Στήρφορθ δὲν ἐπενέβαινε καὶ δὲν τῆς χαλοῦσε τὸ σχέδιο!

— Ὅπως μοῦ εἶπε ὁ γυιός μου, γνωριστήκατε στὸ λύκειο τοῦ κ. Κρήκλ, μοῦ εἶπε ἡ κ. Στήρφορθ, καθὼς κουβεντιάσαμε, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἔπαιζαν τάβλι. Θυμοῦμαι, πράγματι, ὅτι ἐκείνη τὴν ἐποχὴ μοῦ μιλοῦσε γιὰ ἕνα συμμαθητὴ του νεώτερό του, τὸν ὁποῖο ἀγαποῦσε πολὺ. Μά, φυσικά, ἀπὸ τότε ξέχασα τὸνομά σας.

— Σὰς βεβαιῶνω, κυρία, ὅτι δείχτηκε πολὺ καλὸς καὶ πολὺ μεγαλόψυχος γιὰ μένα ἐκείνη τὴν ἐποχὴ. Κι' ἕνας θεὸς ξέρει, πόσο ἀνάγκη εἶχα τῆς φιλίας του.

— Εἶνε πάντα εὐγενὴς καὶ μεγαλόψυχος! εἶπε ἡ κ. Στήρφορθ μὲ περηφάνεια.

Ἐγὼ ἐπιδοκίμασα τὰ λόγια της μὲ ὅλη μου τὴν ψυχὴ.

Κατὰ τὸ τέλος τῆς βραδυᾶς, ὁ Στήρφορθ, μοῦ εἶπε ὅτι εἶχε ἀποφασίσει ὀριστικὰ νὰ μὲ συνοδεύσει στὸ ταξίδι μου στὸ Γιάρμουθ.

— Μά τίποτε δὲν μᾶς θιάζει, ἐπρόσθεσε. Θὰ φύγουμε σὲ μιὰ βδομάδα.

Ὅταν ἡ κ. Στήρφορθ κ' ἡ μίς Ντήρτλ ἀποσύρθηκαν, ὁ Στήρφορθ κι' ἐγὼ, ἀφοῦ κουβεντιάσαμε μισὴ ὥρα γιὰ τοὺς παληοὺς συμμαθητὰς μας, τραθήξαμε γιὰ τὶς κάμαρές μας. Ἡ κάμαρη τοῦ Στήρφορθ θρῑσκόταν πλάϊ στὴ δική μου. Ἦταν ἕνα μοντέλο ἀνέσεως: γεμάτη πολυθρόνες, μαξιλάρια, σκαμνάκια κεντημένα ἀπὸ τὴ μητέρα του καὶ μὲ κάθε τί πού θὰ μπορούσε νὰ τὴν κάνη εὐχάριστη. Ἐνα ὠραῖο πορτραῖτο τῆς κ. Στήρφορθ, κρεμασμένο στὸν τοῖχο, φαινόταν νὰ παρακολουθεῖ μὲ τὰ βλέμματά του τὸν ἀγαπημένο της γυιό, σὰ νὰ ἦταν μιὰ χαρὰ γι' αὐτὴν ν' ἀγρυπνᾷ καὶ στὸν ὕπνο του.

Βρῆκα στὴ δική μου κάμαρη μιὰ καλὴ φωτιά. Κάθησα μπροστὰ σ' αὐτὴ σὲ μιὰ πολυθρόνα γιὰ ν' ἀναλογιστῶ τὴν εὐτυχία μου. Καὶ ὠνειροπολοῦσα ἔτσι ἀρκετὴ ὥρα, ὅταν ἔξαφνα εἶδα πάνω ἀπ' τὸ τζάκι ἕνα πορτραῖτο τῆς μίς Ντήρτλ πού φαινόταν νὰ μὲ κυττάζῃ ἐπίμονα.

Ἡ ὁμοίότης μὲ τὸ πρωτότυπο ἦταν καταπληκτικὴ κι' ἔκανε ἐντύπωσι ἢ ἐκφρασίς τοῦ θλέμματος. Ὁ ζωγράφος δὲν εἶχε κάνει σ' αὐτὸ τὴν οὐλὴ, μὰ τὴ φανταζόμουν μόνος μου καὶ τὴν ἔβλεπα νὰ φαίνεται καὶ νὰ χάνεται στὸ ἀπάνω χεῖλος.

Ἀναρωτιόμουν μὲ κάποια ἀκεφιά γιὰ νὰ μὴν ἔχουν θάλει ἄλλοῦ αὐτὴ τὴν εἰκόνα πού τόσο μ' ἐνωχλοῦσε. Γιὰ νὰ τὴν ξεφορτωθῶ, γδύθηκα θιαστικά, ἔσβυσα τὸ κερὶ καὶ ξαπλώθηκα στὸ κρεββάτι μου. Μά καθὼς ἀποκοιμιόμουν, δὲν μπορούσα νὰ ξεχάσω ὅτι θρῑσκόταν ἐκεῖ καὶ κατόπιν, ὅταν μὲ πῆρε ὁ ὕπνος, τὴν ἔβλεπα στὸ ὄνειρό μου.

XXI

Ἐπῆρχε στὸ σπῖτι τῆς κ. Στήρφορθ ἕνας ὑπηρετὴς, ὁ ὁποῖος, καθὼς κατάλαβα, εἶχε ἀποκλειστικὸ σχέδον προορισμὸ νὰ συνοδεύῃ παντοῦ τὸ γυιό της. Αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος ἦταν φαινομενικὰ ὑπόδειγμα ὑπηρετοῦ: γαλήνιος, σιωπηλὸς, γεμάτος σεβασμὸ, προσεχτικὸς, πάντοτε παρὼν ὅταν τὸν χρειαζότανε κανεὶς καὶ ἀόρατος, ὅταν δὲν ἦταν ἀναγκαῖος. Τὸ φαλακρὸ κεφάλι του στολιζόταν στοὺς κροτάφους μὲ δυὰ τοῦφες κοντὰ μαλλιά. Μιλοῦσε πολὺ γλυκὰ καὶ πρόφερε τὰ Σ τόσο καθαρὰ ὥστε νόμιζε κανεὶς πὼς χρησιμοποιοῦσε αὐτὸ τὸ γράμμα περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον ἀνθρώπο στὸν

κόσμο.

Ποτέ μου δὲν γνώρισα ἀνθρώπο τόσο ἐπιφυλακτικὸ. Μά τὸ χάρισμά του αὐτὸ, ὅπως καὶ ὅλα του τὰ ἄλλα, τὸν ἔκανε ἀκόμα πιὸ σεβαστό. Τὸ ὄνομά του ἦταν Λίττιμερ.

Ὁ Λίττιμερ ἔμπαινε στὴν κάμαρή μου κάθε πρωτὶ πρὶν σηκωθῶ ἀκόμα γιὰ νὰ μοῦ φέρῃ αὐτὸ τὸ καταραμένο νερὸ γιὰ τὸ ξύρισμα καὶ γιὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὰ ρούχα μου. Μόλις παραμέριζα τὶς κουρτίνες τοῦ κρεβατιοῦ μου, τὸν καλημέριζα καὶ τὸν ρωτοῦσα τὴν ὥρα. Ἐβγαζε τότε ἀπ' τὴν τσέπη του τὸ πιὸ σεβαστὸ «κρεμμῦδι» πού εἶδα ποτέ μου καὶ μοῦ ἀπαντοῦσε:

— Ἄν εὐαρεστήσθε, κύριε, ἡ ὥρα εἶν' ὀχτῶ καὶ μισή. Ὁ κ. Στήρφορθ θὰ ἦταν εὐτυχὴς νὰ μάθῃ πὼς κοιμήθηκε ὁ κύριος.

— Πολὺ καλὰ, εὐχαριστῶ. Τί κάνει ὁ κ. Στήρφορθ;

— Εὐχαριστῶ, κύριε, ὁ κ. Στήρφορθ εἶνε καλὰ!

Καὶ ἀφοῦ ἔλεγε αὐτὰ τὰ λόγια, ἔκανε μιὰ ὑπόκλισι κι' ἔβγαине ἔξω.

Κάθε πρωτὶ ἡ κουβέντα μας ἦταν πανομοιότυπη. Οὔτε μιὰ λέξι περισσότερο, οὔτε μιὰ λέξι λιγώτερο. Καὶ πάντα μπροστὰ στὸν σεβαστὸ αὐτὸν ἀνθρώπο, ἔνοιωθα πὼς ξαναγινόμουν παιδάκι.

Ὁ Λίττιμερ μᾶς ἔφερε ἄλογα, καὶ ὁ Στήρφορθ πού τὰ ἤξερε ὅλα, μοῦ ἔμαθε ἱππασία. Μᾶς θρῑκε σπαθιά καὶ ὁ Στήρφορθ μοῦ δίδαξε ξιφασκία. Μᾶς προμήθευσε γάντια κι' ἔκανα, μὲ τὸν ἴδιο δάσκαλο πάντα, μεγάλες προόδους στὸ μπόξ. Δὲν ἔνοιωθα κανένα ἐξευτελισμὸ, γιὰ τὸ Στήρφορθ μὲ εὗρισκε πρωτόπειρο σ' ὅλα τὰ πράγματα, μὰ μοῦ ἦταν ἀνυπόφορο νὰ δείχνω τὴν ἀγνοιά μου μπροστὰ στὸ σεβαστὸ Λίττιμερ.

Ἄν ἐπεκτάθηκα τόσο στὴν περιγραφή τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, τὸ ἔκανα, ὄχι μόνον γιὰ εὐθύς ἐξ ἀρχῆς μοῦ ἔκανε ἐντύπωσι, μὰ καὶ γιὰ ὅ,τι συνέβη κατόπιν.

Ἡ βδομάδα πού ἔμεινα στοῦ Στήρφορθ πέρασε γοητευτικά. Πέρασε μάλιστα γρήγορα κ' ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεώς μας ἔφτασε. Στὴν ἀρχὴ σκέφτηκε νὰ πάρῃ μαζί του τὸν Λίττιμερ, μὰ ἔπειτα ἀποφάσισε νὰ τὸν ἀφήσῃ στὸ σπῖτι.

Ἀποχαιρετήσαμε τὴν κυρία Στήρφορθ καὶ τὴν μίς Ντήρτλ. Εὐχαρίστησα θερμὰ τὴ μητέρα τοῦ φίλου μου κι' ἐκείνη μοῦ ἀπάντησε μὲ μεγάλη καλωσύνη.

Φύγαμε μὲ τὸ λεωφορεῖο. Δὲν θὰ προσπαθῆσω νὰ περιγράψω τὰ συναισθήματα πού ἔνοιωθα ξαναβλέποντας ὑπὸ τόσο εὐτυχισμένες συνθήκες τὰ γνώριμα παληὰ τοπία. Ἀγαποῦσα τόσο τὸ Γιάρμουθ, ὥστε ἡ χαρὰ μου δὲν εἶχε ὄρια ὅταν, φτάνοντας ἐκεῖ, ὁ Στήρφορθ μοῦ εἶπε ὅτι τὸ εὗρισκε πολὺ πρωτότυπο. Πήγαμε κατ' εὐθείαν στὸ ξενοδοχεῖο καὶ πλαγιασαμε γιὰ τὴν εἴμασε πολὺ κουρασμένοι. Ὁ Στήρφορθ ξύπνησε πρώτος κι' ἐπειδὴ εἶχε κέφι, θγῆκε ἔξω κι' ἔκανε ἕναν περίπατο στὴν ἀκρογιαλιά. Ὅταν ξαναγύρισε μοῦ εἶπε πὼς ἦταν βέβαιος ὅτι εἶχε διακρίνει ἀπὸ μακρὰ τὸ καρπόσπιτο τοῦ Ντάν Πέγκοττου. Ἐπρόσθεσε μάλιστα πὼς τοῦ εἶχε ἔρθει γιὰ μιὰ στιγμὴ ἢ διάθεσις νὰ μπῆ μέσα καὶ νὰ πῆ πὼς αὐτὸς ἦταν ἐγὼ!

— Καὶ πότε θὰ μὲ πᾶς ἐκεῖ, Ντάβυ; μὲ ρώτησε κατόπιν. Εἶμαι στὴ διάθεσί σου. Κανόνισε τὸ πρᾶγμα ὅπως θέλεις.

— Μοῦ φαίνεται πὼς ἀπόψε τὸ θράδυ θὰ ἦταν καλύτερα... Θα τοὺς βροῦμε ὅλους συγκεντρωμένους γύρω στὴ φωτιά. Θὰ ἠθελα νὰ δῆς αὐτὸ τὸ σπῖτι μὲ τὴν καλύτερή του ὄψιν... Εἶνε τόσο περίεργο!

— Σὺμφωνοί! Θὰ πᾶμε ἀπόψε! ἀπάντησε ὁ Στήρφορθ.

— Δὲν θὰ τοὺς εἰδοποιήσω καὶ θὰ τοὺς βροῦμε ἔτσι ξανικά;

— Φυσικά, ἀπάντησε ὁ Στήρφορθ. Ἄλλοιῶς τὸ πρᾶγμα δὲν θὰ εἶχε ἀξία. Πρέπει νὰ βλέπῃ κανεὶς τοὺς ἰθαγενεῖς στὴ φυσικὴ τους κατάστασι. Μὰ τί θὰ κάνῃς ἐν τῷ μεταξύ; Θὰ πᾶς νὰ δῆς χωρὶς ἄλλο τὴν καλὴ σου Πέγκοττου;

— Ναι, πρέπει ν' ἀρχίσω ἀπ' αὐτὴν.

— Λοιπὸν, εἶπεν ὁ Στήρφορθ, κυττάζοντας τὸ ρολοῖ του, σοῦ παραχωρῶ δύο ὄρες γιὰ τὶς διαχύσεις σου. Σοῦ φτάνουν;

Τοῦ ἀπάντησα γελῶντας ὅτι δὲν μοῦ χρειαζόντουσαν περισσότερες κι' ὅτι ἔπρεπε νάρθῃ κι' αὐτὸς στῆς Πέγκοττου γιὰ νὰ μὲ πάρῃ.

Τοῦ ἔδωσα τὶς ἀναγκαῖες ὁδηγίες γιὰ νὰ βρῆ τὸ σπῖτι της κι' ἔπειτα ἔφυγα μόνος. Ὁ βόρρῃας φυσσοῦσε ψυχρὸς, ἢ γῆ ἦταν ξερὴ κ' ἡ θάλασσα ἔλαμπε μακρὰ. Ὁ ἥλιος σκόρπιζε, ἂν ὄχι ζέστη, τοῦλάχιστον ἀφθονο φῶς κι' ὅλα φαινότανε εὐθυμα καὶ γεμάτα ζωῆ. Ἐνοιωθα καὶ τὸν ἑαυτὸ μου τόσο εὐθυμο καὶ τόσο γεμάτο ζωῆ, ὥστε λίγο ἔλειψε

ν' αρχίσω νά σταματάω τούς διαβάτες καί νά τούς σφίγγω τὰ χέρια.

Οί δρόμοι μου φαινόταν στενοί. Αυτό νομίζω ότι εἶνε μία ἀναπόφευκτη ἐντύπωση τήν ὁποία νοιώθει κανείς όταν ξαναβλέπει τούς δρόμους πού διέσχισε παιδάκι. Μά δέν εἶχα ξεχάσει τίποτε καί δέν εἶδα καμμιά μεταβολή εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κ. Ὁμέρ, ὁ ὁποῖος εἶχε φτιάξει ἄλλοτε τὸ φέρετρο τῆς μητέρας μου.

Τὰ θήματά μου μὲ παρέσυραν στὸ μαγαζὶ αὐτό. Μπαίνοντας μέσα διέκρινα στὸ θάθος του μιά ὡμορφη νέα γυναίκα πού χοροπηδοῦσε στὴν ἀγκαλιά της ἕνα μωρὸ, ἐνῶ ἐν' ἄλλο μωρὸ κρεμόταν ἀπὸ τὴν ποδιά της. Ἀνεγνώρισα ἀμέσως σ' αὐτὴν τὴν Μίννι, τὴν κόρη τοῦ κ. Ὁμέρ, καί τὰ παιδιὰ της. Ἀπὸ τὸ θάθος τῆς αὐλῆς ἔφτανε πάντα τὸ παλὸ τραγοῦδι τοῦ σφυριοῦ σάν νά μὴν εἶχε πάψει ποτέ.

— Ὁ κ. Ὁμέρ εἶν' ἐδῶ; ρώτησα. Θά ἦμουν εὐτυχῆς νά τὸν ἔβλεπα μιά στιγμή.

— Μάλιστα, κύριε! μοῦ ἀπάντησε ἡ Μίννι. Ὑποφέρει ἀπὸ ἀσθμα καί δέν θάβινει ἔξω μ' αὐτὸν τὸν καιρὸ. Πατέρα, σέ ζητοῦν! φώναξε.

Ἐπειτ' ἀπὸ μιά στιγμή, ὁ κ. Ὁμέρ παρουσιάστηκε, ἐλάχιστα ἀλλαγμένος. Δέν μ' ἀναγνώρισε καί μοῦ εἶπε:

— Δοῦλος σας, κύριε. Σέ τί μπορῶ νά σᾶς ἐξυπηρετήσω;

— Μπορεῖτε νά μοῦ σφίξετε τὸ χέρι, κύριε Ὁμέρ, τοῦ ἀπάντησα, ἀπλώνοντάς του τὸ χέρι μου. Φανήκατε ἄλλοτε πολὺ καλὸς σέ μένα.

— Ἀλήθεια; ἔκανε ὁ γέρος. Εἶμαι εὐχαριστημένος πού σᾶς ἀκούω νά τὸ λέτε, μά δέν θυμοῦμαι τίποτε, οὔτε καί σᾶς τὸν ἴδιο, κύριε...

— Δέν θυμᾶστε πού ἦρθατε καί μὲ πήρατε ἀπ' τὸ λεωφορεῖο, πού μὲ φέρατε καί προγευματίσα ἐδῶ καί μὲ πήγατε κατόπιν μ' ἀμάξι στὸ Μπλούντερστον;

— Πῶς; Ἐσεῖς εἶστε ὁ μικρὸς κύριος Κόπερφιλντ; φώναξε ὁ κ. Ὁμέρ, στὸν ὁποῖο ἡ ἐκπληξίς ἔφερε βῆχα. Μίννι, ἀγαπητῆ μου κόρη, θυμᾶσαι; Καί τί κάνετε ἀπὸ τότε;

— Πολὺ καλά, σᾶς εὐχαριστῶ. Ἐλπίζω καί μὲ σᾶς νά συμβαίη τὸ ἴδιο.

— ὦ! δέν παραπονιέμαι, ἂν καί μὲ θασανίζη τὸ ἀσθμα μου... Μά αὐτὰ ἔχει κανεὶς ὅταν τὸν παίρνουν τὰ χρόνια! εἶπεν ὁ κ. Ὁμέρ. Ἀλήθεια, ἔχεσα νά σᾶς πῶ ὅτι ἡ κόρη μου ἔχει ὡς μαθήτριά της ἐδῶ στὸ μοδιστράδικό της μιά νεαρά συγγενῆ τῆς παληᾶς ὑπηρετριάς σας, τῆς Πέγκοττου... Μοῦ φαίνεται ὅτι δέν ὑπάρχει οὔτε δούκισσα στὴν Ἀγγλία πού νά μπορῆ νά συγκριθῆ μαζί της στὴν ὡμορφιά.

— Μήπως εἶνε ἡ μικρούλα Ἐμιλυ; ρώτησα χωρὶς νά θέλω.

— Ναί, αὐτὴ εἶνε, μοῦ ἀπάντησε ὁ κ. Ὁμέρ. Εἶνε ἡ πιὸ ὡμορφη κοπέλλα τοῦ κόσμου! Κι' ἐργατικῆ! Δουλεῖει σάν ἔξη!... Δέν εἶν' ἔτσι, Μίννι;

— Μάλιστα, πατέρα.

Καθὼς ἡ κουβέντα αὐτὴ γινόταν μὲ σιγανὴ φωνή, κατάλαβα ὅτι ἡ Ἐμιλυ θά θρискόταν κάπου μέσα στὸ σπιτί. Ρώτησα σχετικῶς τὸν κ. Ὁμέρ, ὁ ὁποῖος μοῦ ἔδειξε τὴν πόρτα τοῦ σαλονιοῦ.

Σηκώθηκα τότε κι' ἔρριξα μιά ματιὰ μέσ' ἀπ' τὸ τζάμι. Καί εἶδα πραγματικῶς τὴ μικρούλα Ἐμιλυ περισσότερο γοητευτικῆ ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ νά ἐργάζεται στὴ μηχανὴ τῆς.

— Μήπως θέλετε νά μπῆτε νά τῆς πῆτε μιά λέξι; μοῦ πρότεινε ὁ κ. Ὁμέρ. Περᾶστε λοιπὸν, κύριε! Σάν στὸ σπιτί σας.

Δείλιασα νά δεχτῶ. Φοβόμουν μήπως στενοχωρήσω τὴν Ἐμιλυ καὶ στενοχωρηθῶ κι' ὁ ἴδιος. Ρώτησα μόνο τί ὥρα σχολοῦσε τὸ βράδυ, γιὰ νά συμπέση ἡ ἐπίσκεψί μας στὸ σπιτί της μὲ τὴν ἐπιστροφή της. Καί ἀφοῦ ἀποχαιρέτησα τὸν κ. Ὁμέρ καί τὴν κόρη του, τράβηξα γιὰ τὸ σπιτί τῆς καλῆς μου Πέγκοττου.

Ἦταν ἐκεῖ, μέσα στὴν κουζίνα της, ἐτοιμάζοντας τὸ φαγητό. Μόλις χτύπησα τὴν πόρτα, ἔτρεξε καί μοῦ ἀνοιξε καί μὲ ρώτησε τί ἐπιθυμοῦσα. Τὴν κύτταξα χαμογελῶντας, μά τὸ δικό της πρόσωπο δέν φανέρωνε καμμιά συγκίνηση. Δέν μὲ εἶχε ἀναγνωρίσει. Εἶχε, βλέπετε, ἕφτά χρόνια νά μὲ δῆ, ἂν καί στὸ διάστημα αὐτὸ τῆς ἔγραφα ταχτικά.

— Ὁ κ. Μπάρκις εἶν' ἐδῶ, κυρία; τὴ ρώτησα κάνοντας ἐπίτηδες βαθεῖα τὴ φωνή μου.

— Μάλιστα, κύριε, μοῦ ἀπάντησε ἡ Πέγκοττου, μά θρискεται στὸ κρεβάτι μὲ ρευματισμούς.

— Πηγαινε καμμιά φορὰ μὲ τὸ ἀμάξι του στὸ Μπλούντερστον; ρώτησα, θέλοντας νά τῆς θυμίσω τὴν πατρίδα μου.

— Ναί, ὅταν εἶνε καλά.

— Καί σεῖς, κυρία Μπάρκις, πηγαινετε καμμιά φορὰ;

Μόλις τῆς ἔκανα τὴν ἐρώτησι αὐτὴ, ἡ Πέγκοττου μὲ κύταξε προσεχτικά καί τὰ χεῖλη της ἀρχισαν νά τρέμουν.

Ἐγὼ συγκέντρωσα ὅλη τὴ θέλησί μου, γιὰ νά κρύψω τὴ συγκίνησί μου κι' ἐξακολούθησα μὲ τὸ ἴδιο ἀδιάφορο ὕφος:

— Σᾶς ἔκανα τὴν ἐρώτησι αὐτὴ, γιὰτι ἤθελα νά σᾶς ρωτήσω γιὰ κάποιον σπιτί, ἐκεῖ στὸ Μπλούντερστον πού ἔμεναν ἄλλοτε κάποιοι... κάποιοι Κόπερφιλντ, μοῦ φαίνεται...

Ἡ Πέγκοττου τραβήχτηκε πίσω ἕνα θῆμα κι' ἀπλωσε μπροστὰ τὰ χέρια της ἀβέβαια καί φοβισμένα σάν νά ἔβλεπε ὄνειρο.

— Πέγκοττου! φώναξα.

— Ἀγαπημένο μου παιδί! φώναξε κι' ἐκείνη.

Κι' ἀναλύθηκε σὲ δάκρυα, πέφτοντας ὁ ἕνας στὴν ἀγκαλιά τοῦ ἄλλου.

Δέν ἔχω τὸ θάρρος νά περιγράψω τίς ὑπερβολικὲς διαχύσεις της, τὰ γέλια της καί τὰ δάκρυά της, τὴν περηφάνειά της καί τὴ χαρὰ της καί τὴ θλίψι της, μὲ τὴν σκέψι ὅτι ἐκείνη τῆς ὁποίας θά ἦμουν τώρα ἡ περηφάνεια καί ἡ χαρὰ, δέν θά μπορούσε ποτέ νά μὲ σφίξη στὴν ἀγκαλιά της.

Οὔτε γιὰ μιά στιγμή δέν σκέφτηκα ὅτι ὅλες αὐτὲς ἡ διαχύσεις ἦσαν λίγο παιδιᾶστικες. Δέν εἶχα ποτέ μου γελάσει καί κλάψει, οὔτε μαζί της ἀκόμα, ὅσο ἐκείνο τὸ πρωτὶ.

— Ὁ Μπάρκις θά εὐχαριστηθῆ τόσο πού θά σέ δῆ! εἶπε ἡ Πέγκοττου, σκουπίζοντας τὰ δάκρυά της μὲ τὴν ποδιά της. Αὐτὸ θά τοῦ κάνη μεγαλύτερο καλὸ ἀπὸ τὰ φάρμακα. Μπορῶ νά πάω νά τοῦ πῶ ὅτι εἶσαι ἐδῶ; Θέλεις ν' ἀνέβης νά τὸν δῆς, Δαυῖδ, θησαυρέ μου;

Καί βέβαια ἤθελα!... Μά ἡ Πέγκοττου δέν τ' ἀποφάσιζε νά φύγη, γιὰτι μόλις ἔφτανε στὴν πόρτα καί μὲ κύτταξε, ξαναγύριζε πάλι γιὰ νά γελάσει καί νά κλάψη, σφίγγοντάς με στὴν ἀγκαλιά της. Στὸ τέλος, γιὰ νά κανονίσω τὰ πράγματα, ἀνέβηκα μαζί της κι' ἀφοῦ περίμενα μιά στιγμή γιὰ νά εἰδοποιήσῃ τὸν Μπάρκις, μῆκα κι' ἐγὼ στὸ δωμάτιό του.

Μὲ δέχτηκε μὲ ἀληθινὸ ἐνθουσιασμό. Ἐπειδὴ οἱ ρευματισμοὶ του τὸν ἐμπόδιζαν νά μοῦ σφίξη τὸ χέρι, μὲ ἰκέτευσε νά... κουνήσω τὴ φούντα τοῦ θαμπακεροῦ τοῦ σκούφου, πρᾶγμα πού τὸ ἔκανα μὲ τὴ μεγαλύτερη ἐγκαρδιότητα. Ὅταν κάθησα κοντὰ στὸ κρεβάτι του μοῦ εἶπε πῶς τοῦ φαινόταν ὅτι μ' ὠδηγοῦσε μὲ τὸ ἀμάξι του στὸ Μπλούντερστον κι' ὅτι αὐτὸ τοῦ ἔκανε τὸ μεγαλύτερο καλὸ. Ἔτσι ὅπως ἦταν στὸ κρεβάτι του, τυλιγμένος ὡς τὸ λαίμο, δέν ἄφηνε νά φαίνεται παρὰ μόνο τὸ κεφάλι του.

— Ἀγαπητῆ μου, εἶπε σὲ κάποια στιγμή στὴν Πέγκοττου, θά κάνης σήμερα ἕνα ἐξαιρετικὰ περιποιημένο γεῦμα... Πρέπει νά ἐτοιμάσης ἐξαιρετικὰ πράγματα.

Θέλησα νά τοῦ πῶ ὅτι ἦταν περιττὸ νά κάνουν ἰδιαιτέρως προετοιμασίες γιὰ μένα, ὅταν κατάλαβα ἀπὸ τὸ ὕφος τῆς Πέγκοττου πῶς κι' αὐτὴ εἶχε τὴν ἴδια γνώμη μὲ τὸν σύζυγό της. Ἔτσι κράτησα τὴ γλῶσσα μου.

Ὅταν ξαναβγήκαμε ἔξω, εἶπα στὴν Πέγκοττου ὅτι θάρχοταν καί ὁ φίλος μου ὁ Στῆρφορθ, ὁ ὁποῖος δέν ἄργησε νά φτάση.

Ἡ Πέγκοττου τὸν ὑποδέχτηκε μὲ μεγάλον ἐνθουσιασμό κι' ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή κατάλαβα πῶς τὸν ἀγάπησε σάν παιδί της.

Ὁ Στῆρφορθ δέχτηκε εὐχαρίστως νά φάη μαζί μας. Ὅταν μῆκε στὴν κάμαρη τοῦ Μπάρκις, θάλεγε κανεὶς ὅτι ὁ ἀέρας καί τὸ φῶς μῆκαν μαζί του. Ἡ ὁμιλία του ἦταν ἀθόρυβη, κ' ἡ κινήσεις του λυγερὲς, γεμάτες χάρη κι' εὐγένεια.

Ὅταν ἡ Πέγκοττου μίλησε γιὰ τὴν κάμαρή μου, λέγοντας πῶς ἦταν ἐτοιμὴ γιὰ μένα καί πῶς ἔλπιδε ὅτι θά πηγαινα νά κοιμηθῶ ἐκεῖ, ἔρριξα ἕνα δισταχτικὸ βλέμμα πρὸς τὸν Στῆρφορθ. Ἐκεῖνος μὲ κατάλαβε ἀμέσως καί εἶπε:

— Καί βέβαια θάρρη! Ὁ Δαυῖδ θά κοιμάται ἐδῶ κι' ἐγὼ στὸ ξενοδοχεῖο.

— Μά δέν σ' ἔφερα ἐδῶ γιὰ νά σ' ἀφήσω μόνο! Αὐτὸ δέν εἶνε καθόλου φιλικό.

(Ἐκκολουθεῖ)

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ἐπειδὴ πολλοὶ ἀναγνώσται μας μᾶς παρεπονήθησαν διότι ἦσαν ἀναγκασμένοι νά καταστρέφουν τὰ τεύχη τοῦ περιοδικοῦ ἀποκόπτοντες ἐβδομαδιαίως τὸ δελτίον τῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα διανέμει τὸ «Μπουκέτο», κατηργήσαμε τὰ δελτία αὐτά.

Τὰς ἐκδόσεις μας θά προμηθεύεσθε πλέον ἐλεύθερα, χωρὶς δελτία, διὰ τῆς καταβολῆς μόνον τοῦ ἀντιτίμου των.

Διὰ τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα θά ἐκδίδωμεν μηνιαίως θά εἰδοποιούμεν τοὺς ἀναγνώσταις μας διὰ τοῦ περιοδικοῦ.